

В. Кащєєва

МУЗЕАЛІЗАЦІЯ ТКАЦТВА БОЙКІВЩИНИ В УКРАЇНІ

V. Kashcheieva

MUSEUMIZATION OF BOYKIVSHCHYNA WEAVING IN UKRAINE

Бойки — етногрупа в Україні, що проживає на заході від Карпат. Межі розселення бойків охоплюють західну частину Українських Карпат. За сучасним адміністративним поділом — це територія майже усього Долинського району, південно-західна частина Рожнятівського району Івано-Франківської області, райони Львівської області — Сколівський, Турківський, Дрогобицький, південна смуга Стрийського, Самбірський і більша частина Старосамбірського району, також це Воловецький район, північна частина Міжгірського і Великоберезнянського районів Закарпатської області.

Бойківське ткацтво — унікальне явище нематеріальної культури України. Воно висвітлено в експозиціях державних та краєзнавчих музеїв. *Краєзнавчий музей «Бойківщина»* Тетяни і Омеляна Антоновичів (Долина), Історико-етнографічний музей «Бойківщина» (Самбір), Краєзнавчий музей «Бойківщина» (*Рожнятів*), Івано-Франківський краєзнавчий музей, Калуський історико-краєзнавчий музей — експозиції цих музеїв присвячені історії та культурі бойківського краю: етнографії, ткацьким виробам та інструментами.

Краєзнавчий музей «Бойківщина» Тетяни і Омеляна Антоновичів має велике зібрання предметів культури та етнографії Бойківського краю, це перший державний музей, присвячений культурному надбанню Бойківщини. У відділах «Побут та етнографія» і «Бойківська хата» експонується велика кількість тканих та вишитих виробів зі всієї Бойківщини. Музей презентує вишукану колекцію народного одягу, унікальні ткані вироби, вписані у традиційний інтер'єр, старовинні інструменти для обробки сировини, створення ниток і перетворення їх на тканину та інші вироби.

Історико-етнографічний музей «Бойківщина» у Самборі було створено при товаристві «Бойківщина». Це музей для тих, хто хоче познайомитись з історичним походженням бойків, їхніми традиціями, побутом, звичаями. Тут проводять лекції, екскурсії, майстер-класи, тематичні вечори. В експозиції «Матеріально-господарська культура бойків та бойківські ноші» представлено рушники з традиційною бойківською вишивкою, комплекти одягу бойка та бойківчанки. Окрім ткацьких виробів, у залі експонується ткацький верстат та верети. Вишита сорочка — це не просто одяг, з давніх часів вона вважається оберегом від нещастя, це символ українського народу. У музеї часто проходять тимчасові виставки присвячені бойківській вишиванці, обов'язково це відбувається у Всесвітній день вишиванки.

Багато ткацьких виробів, особливо одягу, зберігається у приватних колекціях поцінувачів та патріотів Бойківщини — Дарії Петrenchенко, Ігоря Губіліта, Тетяни Знак. Колекціонери іноді створюють виставки самостійно або сумісно з музеями.

Деякі музеї мають колекції або одиничні предмети бойківського ткацтва у фондах. Іноді такі фондові колекції презентуються на зустрічах чи тимчасових виставках.

Отже, бойківське ткацтво представлено в державних та приватних музейних колекціях. Це експозиції, які присвячені як бойківській культурі загалом, так і поодиноким предметам бойківської культури.